

VJERA

DIGITALNA DUHOVNA SKRB IZMEĐU POMOĆI I POVRŠNOSTI Duhovni život i dalje zahtijeva sabranost, zajedništvo i razlučivanje koje nijedan sustav ne može automatizirati

FOTO: FREEPIK

Brojni vjernici danas u svakodnevnom životu koriste digitalne alate i umjetnu inteligenciju, a slično je i s vjerničkim iskustvom. Ljudi koriste aplikacije za molitvu i čitanje Svetoga pisma, ali i internetske savjetnike i chatbotove koji nude duhovne poticaje.

05.10.2025. / 16:15 / Ivan Tašev

Suvremene tehnologije sve su prisutnije i u religijskom kontekstu, mijenjajući način na koji se vjera prakticira, o njoj promišlja i živi. Evo samo nekih primjera: „eRosary“ omogućuje praćenje napretka u molitvi, aplikacija „Text with Jesus“ simulira razgovore s osobama koje se spominju u Bibliji, humanoidni robot „Peppera“ vodi budističke pogrebne rituale... Svime time vjerske inicijative imaju mnogo veći doseg od teritorijalnih granica samih zajednica.

„Vjernici koriste aplikacije i *chatbotove* za proučavanje svetih spisa, molitvu i duhovne savjete. Alati poput *Magisterium AI-ja* pružaju trenutačan, prilagođen pristup religijskom sadržaju, dok eksperimenti poput blagoslova robota ili virtualnih hodočašća proširuju ritualni prostor. U usporedbi s tradicionalnim bogoslužjem, sudjelovanje je postalo odvojeno od zajedničkoga vremena ili mjesta i više individualizirano“, kažu nam u razgovoru profesor dušobrižništva na Sveučilištu u Zürichu dr. Simon Peng-Keller te njegov suradnik i kolega dr. Fabian Winiger.

Duhovnost u svijetu algoritama

Njih su dvojica dio velike istraživačke skupine koja od 2021. godine radi na Sveučilištu u Zürichu. Riječ je o interdisciplinarnome istraživanju teme „Digitalna religija(e): komunikacija, interakcija i transformacija u digitalnom društvu“, koje istražuje odnos tehnologije i religijskoga iskustva. Može li korištenje umjetne inteligencije podržati ljude u prakticiranju njihove vjere, pitamo naše sugovornike.

„Sve ovisi o specifičnoj upotrebi“, kažu dr. Peng-Keller i dr. Winiger.

„Umjetna inteligencija može pomoći ljudima u razmišljanju, prevođenju ili strukturiranju svakodnevne pobožnosti, ali također postoji rizik da odvraća pažnju i da iskustvo svede na pogodnost i ponavljanje. Duhovni život i dalje zahtijeva pažnju, sabranost, zajedništvo i ljudsko razlučivanje koje nijedan sustav ne može automatizirati.“

Umjetna inteligencija može pomoći ljudima u razmišljanju, prevođenju ili strukturiranju svakodnevne pobožnosti, ali također postoji rizik da odvraća pažnju i da iskustvo svede na pogodnost i ponavljanje. Duhovni život i dalje zahtijeva pažnju, sabranost, zajedništvo i ljudsko razlučivanje koje nijedan sustav ne može automatizirati. / Foto: Freepik

Znanstveno istraživanje duhovne skrbi

S obzirom na to da se istraživačka skupina dr. Peng-Kellera bavi projektom pod naslovom „Digitalna duhovna skrb“, zanimalo nas je do kojih su ključnih nalaza došli i kako bi religije mogle odgovorno koristiti umjetnu inteligenciju u svom poslanju. Jer kada su u pitanju pastoral, umjetnu inteligenciju treba kritički promatrati. U tom području očekuje se čovjek koji se okreće prema

drugome čovjeku, odgovara mu pogledom, izrazima lica ili ponekad čak i tišinom. To je u pastoralnoj skrbi važnije od oblikovanja sadržaja.

Naši sugovornici sa Sveučilišta u Zürichu dr. Simon Peng-Keller i dr. Fabian Winiger ističu da je važno ne zaboraviti temeljni poziv svake duhovne skrbi – osobni susret čovjeka s Bogom, koji nikakav sustav ne može zamijeniti

„Naše istraživanje ukazuje da digitalni alati imaju sve važniju ulogu u sve digitalnijim sustavima zdravstvene skrbi, osobito ako su duhovnici koji djeluju u tom području educirani i osnaženi za sigurnu i učinkovitu uporabu takvih alata“, objašnjavaju istraživači.

Ipak, upozoravaju da svrha duhovne skrbi nije „digitalno širenje poruka“, nego odnos s osobom koja traži utjehu i podršku.

„Ne preporučujemo korištenje umjetne inteligencije za širenje religijskih poruka u tom kontekstu, jer to nije svrha duhovne skrbi usmjerene na pacijenta“, kažu dr. Peng-Keller i dr. Winiger koji se u svojem aktualnom istraživačkom projektu bave analizom novih digitalnih praksi duhovne skrbi u Europi i Sjedinjenim Američkim Državama.

Izazov autentičnosti

Brzina kojom se tehnologija razvija otvara brojna pitanja, ali i izazove za sve koji djeluju u pastoralnim, teološkim i odgojnim područjima. Umjetna inteligencija može biti vrijedan alat, ali nosi rizik da se duhovnost svede na automatizirane obrasce.

Kako ističu naši sugovornici dr. Peng-Keller i dr. Winiger, važno je ne zaboraviti temeljni poziv svake duhovne skrbi – osobni susret čovjeka s Bogom, koji nikakav sustav ne može zamijeniti.

Autor: Ivan Tašev, novinar Glasa Koncila (itasev@glas-koncila.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Zamke i mogućnosti digitalne duhovnosti: Utjecaj umjetne inteligencije na prakticiranje vjere“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Ključne riječi: [AEM](#) [dušobrižništvo](#) [istraživanje](#) [ivan tašev](#) [Umjetna inteligencija](#)

Stock images by DepositPhotos

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.

Sva prava pridržana © 2018 - 2025 Hrvatska katolička mreža